

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/212/2017
Identifikačné číslo spisu:	8407204448
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8407204448.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Cisárovej a sudcov JUDr. Martina Vladíka a JUDr. Jána Šikutu, PhD., v spore žalobcu U., bývajúceho v Z., zastúpeného JUDr. Petrom Harakálym, advokátom so sídlom v Košiciach, Mlynská 28, proti žalovanej Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 4 C 170/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 1. júna 2017 sp. zn. 3 Co 244/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. apríla 2016 č. k. 4 C 170/2007-528: I. konanie sčasti, a to nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 834,20 € a nároku na náhradu za 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 417,10 € zastavil, II. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu za bolesť vo výške 1 552,24 € spolu s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 5.12.2007 do zaplatenia, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 9 564,17 € spolu s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 5.12.2007 do zaplatenia a titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia náhradu vo výške 4 782,08 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a IV. rozhodol, že o náhrade trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia náhrady škody podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) spôsobenej na zdraví pri dopravnej nehode dňa 23. apríla 2005. Na základe vykonaného dokazovania, najmä zo znaleckých posudkov, mal preukázané, že v súvislosti s predmetnou nehodou došlo k poškodeniu zdravia žalobcu a z tohto titulu má nárok na náhradu škody. Uzavrel, že zbavenie sa objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla neprichádza v úvahu a ustálil, že pomer zodpovednosti žalobcu ako poškodeného je 90 % a jeho nároky na náhradu škody uplatnené voči

žalovanej sú čo do základu dôvodné v rozsahu 10 %. K nároku žalobcu spočívajúceho v priznaní úroku z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka uviedol, že žalobca svoje nároky na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia riadne preukázal, žalovaná bola povinná prešetrovanie poistnej udalosti ukončiť a poskytnúť žalobcovi plnenie do troch mesiacov t. j. do 5. decembra 2007 a keďže tak neučinila, dostala sa do omeškania. Podľa súdu žalovaná nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z § 11 ods. 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z.z.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu a tiež žalovanej rozsudkom z 1. júna 2017 sp. zn. 3 Co 244/2016 rozsudok súdu prvej inštancie a/ potvrdil v napadnutej časti výroku II. o priznaní zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia nad sumu 2 869,25 €, b/ zmenil vo výroku II. o priznaní úrokov z omeškania tak, že žalobu o zaplatenie 8,5 % úroku z omeškania ročne zo sumy 1 552,24 € od 5.12.2007 do zaplatenia a 8,5 % úroku z omeškania ročne zo sumy 9 564,17 € od 5.12.2007 do zaplatenia zamietol, c/ zmenil vo výroku III. tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť náhradu za bolesť vo výške 3 104,48 €, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 19 128,34 € a zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 9 564,16 € do troch dní, a v prevyšujúcej zamietajúcej časti výroku III. potvrdil, d/ žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2.1. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne v súlade s právnym názorom vyslovených v predchádzajúcich zrušujúcich uzneseniach odvolacieho súdu (sp. zn. 3 Co 52/2012 zo 7.11.2012 a sp. zn. 3 Co 241/2013 z 2.4.2014) poukázal na to, že za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá prevádzkovateľ motorového vozidla, a to bez ohľadu na zavinenie. Správnym bol v tomto smere jeho právny záver. Za dôvodnú považoval odvoláciu námietku žalobcu týkajúcu sa miery jeho zavinenia na dopravnej nehode. S názorom súdu prvej inštancie ohľadom 90 % zavinenia žalobcu sa nestotožnil, podľa jeho názoru zavinenie žalobcu je maximálne 70 %. Pri tejto úvahe vychádzal z toho, že vodič jazdiaci v noci na ceste druhej triedy mal predvídať možné riziká, medzi ktoré zaiste patrí iný účastník cestnej premávky (cyklista, chodec) a prispôbiť jazdu stavu vozovky a svojím schopnostiam. Vzhľadom k uvedenému uzavrel, že žalobca má nárok na náhradu za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia ako aj zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 30 % zo súm bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vyplývajúcich z lekárskeho posudku a znaleckého dokazovania a z uvedeného dôvodu priznanú náhradu škody navýšil o 20 % oproti sumám, ktoré boli prisúdené súdom prvej inštancie a ktoré zodpovedali 10 % miere zavinenia. Postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie z toho dôvodu zmenil vo výroku III. (zamietajúca časť výroku) tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu za bolesť, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške ako je uvedené vyššie a v prevyšujúcej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods.1, 2 CSP).

2.2. Odvolací súd sa nestotožnil so závermi súdu prvej inštancie pokiaľ ide o žalobcom uplatnený nárok na úrok z omeškania, a bol toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávne ustálil vznik nároku na zaplatenie úroku z omeškania v rozpore s ustanovením § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z.. Mal za to, že žalovaná v 3 mesačnej lehote od oznámenia žalobcu o škodovej udalosti splnila listom z 18. septembra 2007 podmienku v zmysle ustanovenia § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z., poskytla žalobcovi vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých nedošlo k vyplateniu poistného plnenia. V tejto súvislosti poukázal na právne závery uvedené v rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. februára 2017 sp. zn. 8 Co 335/2015, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil, cit. „Za situácie, že poisťovateľ uzná a poskytne poistné plnenie poškodenému v ním uplatnenej výške, je z hľadiska určenia času rozhodujúci okamih, kedy poisťovateľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poistiteľa plniť. Ak však poisťovateľ odmietol poškodenému poskytnúť poistné plnenie v ním požadovanom rozsahu, v dôsledku čoho poškodený uplatnil svoj nárok žalobou v súdnom konaní, relevantným je až doručenie právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že citovaný právny predpis čas plnenia záväzku jednoznačne stanovuje. Neobstojí preto argument súdu prvej inštancie o povinnosti poisťovateľa (žalovaného) plniť dlh prvého dňa potom, čo ho veriteľ (žalobkyňa) požiadal. V prejednávanej veci teda povinnosť poisťovateľa plniť vzniká až dorúčením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody. Do omeškania by sa teda žalovaný mohol dostať až v prípade

nesplnenia si povinnosti uloženej jej právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobkyni výšku priznanej náhrady škody“. Vzhľadom na uvedené skonštatoval, že nemožno od žalovanej spravodlivo požadovať platenie úrokov z omeškania, a to navyše za stavu, kedy sa jedná o plnenie, ktorého výška (v zmysle pomeru zavinenia strán sporu) závisela od úvahy súdu.

2.3. Odvolací súd rovnako sa nestotožnil s námietkou žalovanej, ktorá sa týkala priznania zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia iba v rozsahu 30 %. Podľa jeho názoru v konaní pred súdom prvej inštancie boli preukázané všetky skutočnosti, ktoré zakladajú právo na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %.

2.4. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorou bol zmenený rozsudok súdu prvej inštancie týkajúcej sa príslušenstva priznanej pohľadávky, podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa jeho názoru spočíva napadnutý rozsudok v tejto časti na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Nesprávne právne posúdenie veci videl dovolateľ v chybnjej aplikácii a zároveň nesprávnej interpretácii ustanovenia § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z.. Mal za to, že uvedené ustanovenie interpretoval spôsobom, že poškodený má nárok na úrok z omeškania jedine v prípade uvedenom v tomto ustanovení. Podľa jeho názoru toto ustanovenie sa zaoberá len prípadom omeškania poisťovateľa s plnením jeho povinnosti riadne a včas začať a skončiť prešetrovanie poisťnej udalosti a jeho výsledky riadne poškodenému oznámiť, avšak sa už nezaobera omeškaním poisťovateľa so splnením jeho inej podstatnejšej právnej povinnosti včas a riadne poskytnúť poškodenému plnenie náhrady škody (§ 559 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ktoré poisťovateľovi riadne preukázal. Ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. nevylučuje vznik nároku poškodeného na úrok z omeškania pri samotnom omeškaní s poskytnutím peňažného plnenia náhrady škody zo strany poisťovateľa a preto nie je možné na základe tohto ustanovenia v takomto prípade nárok na úrok z omeškania u poškodeného vylúčiť. Ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. neustanovuje, že poškodený má nárok na úrok z omeškania len v prípade v ňom uvedenom. Výklad prezentovaný zo strany odvolacieho súdu nie je správny aj preto, že poisťovateľ by uvedením akéhokoľvek dôvodu (aj absurdného, či protiprávneho) a jeho oznámením poškodenému podľa § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z. mohol odmietiť a zadržiavať plnenie, ktoré poškodenému riadne a právom patrí a tak sa vyhýbať plneniu, vyhýbať sa svojej základnej povinnosti poskytnúť poškodenému plnenie náhrady škody, a to bez akýchkoľvek právnych následkov. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 15 zákona č. 381/2001 Z.z., ktorým je okrem iného včasné poskytnutie spravodlivej náhrady škody osobám poškodeným prevádzkou motorových vozidiel. V posudzovanom prípade bolo podľa dovolateľa jednoznačne preukázané, že žalobca žalovanej riadne preukázal svoje nároky na náhradu škody svojimi podaniami z 31. augusta 2007 a žalovaná plniť tieto preukázané nároky odmietla bez toho, aby na to boli dané právne relevantné dôvody. Vzhľadom k tomu, že tieto nároky žalovaná žalobcovi neuhradila v lehotách stanovených zákonom č. 381/2001 Z.z., neplnila žalobcovi plnenie riadne a včas, s plnením sa dostala do omeškania. Pretože ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, patrí žalobcovi popri plnení jeho nárokov v zmysle § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) aj nárok na úrok z omeškania odo dňa, kedy sa žalovaná do omeškania s plnením dostala.

3.1. S poukazom na uvedené dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaním napadnutej časti zmenil tak, že „mení rozsudok odvolacieho súdu v zamietavej časti a žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 8,5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 3 104,48 € od 5. decembra 2007 do zaplattenia, 8,5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 19 128,34 € od 5. decembra 2007 do zaplattenia, žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %“.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu v úvode namietala prípustnosť dovolania. Argumentovala, že dovolanie nie je možné dôvodiť výškou príslušenstva, ktorého sa dovolanie netýka. V tomto smere poukázala na to, že dovolanie smeruje proti výroku II., ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v časti príslušenstva pohľadávky, no na druhej strane dovolateľ uvádza, že dovolanie podáva v časti príslušenstva, ktoré predstavuje úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne z celkovej sumy 22 232,82 € od 5. decembra 2007, čím vyčísli na účely možného podaného dovolania celkovú výšku príslušenstva ku dňu 14. júla 2017 na sumu 18 167,87 €. Uviedla, že je neprípustné, aby si dovolateľ

uplatňoval príslušenstvo pohľadávky tak, ako si ho ustálil pre účely splnenia podmienok prípustnosti dovolania. Zdôraznila, že na účel prípustnosti treba vziať zreteľ na to, že úrok vo vzťahu k istine, ktorá predstavuje samostatné nároky s odlišným skutkovým základom, ktoré si žalobca mohol uplatniť v konaní samostatne, prípustnosť je potrebné preto skúmať vo vzťahu k jednotlivým nárokom samostatne bez ohľadu na to, že boli uplatnené v jednom konaní. Pre prípad, že dovolací súd by sa s týmto jej názorom nestotožnil, následne sa vyjadrila k uplatnenému dovolaciemu dôvodu. S tvrdením dovolateľa sa nestotožnila; napadnutý rozsudok považovala za vecne správny. Podľa jej názoru omeškanie žalovanej ako poistiteľa s vyplatením poistného je potrebné posudzovať výlučne podľa § 11 ods. 6, 7, 8 zákona č. 381/2001 Z.z.; iba omeškanie škodcu má za následok nárok na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ; žalobca si však proti škodcovi tento nárok neuplatnil. Vzhľadom na uvedené preto navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, resp. zamietol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, skúmal najskôr, či žalobcom podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V preskúmvanej veci dovolateľ odôvodňoval prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

8. Z ustanovenia § 422 ods. 1 písm. c/ CSP vyplýva, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) t. j. napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

9. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenový znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie veci možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. Od rovnakých limitov ako pri uplatňovanej pohľadávke (istine) sa odvíja prípustnosť dovolania v prípade, ak je predmetom dovolacieho konania iba príslušenstvo pohľadávky, avšak s tým rozhodujúcim rozdielom, že výška príslušenstva sa v tomto prípade skúma ku dňu začatia dovolacieho konania.

10. V preskúmvanej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu týkajúci sa výlučne príslušenstva a to a/ úroku z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1 552,24 € od 5. decembra 2007 až do zaplatenia a b/ úroku z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 9 564,17 € od 5. decembra 2007 až do zaplatenia. Nakoľko z obsahu vyjadrenia žalovanej vyplýva, že obe istiny zaplatila už 23. júna 2017 (teda ešte pred začatím dovolacieho konania), predmetom dovolacieho konania je v danom prípade suma 9 029,57 € (1 260,84 € + 7 768,73 €). Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby (6. septembra 2007) bola 6 700,- Sk, teda 252,77 € (viď nariadenie vlády č. 540/2006 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma výška minimálnej mzdy). Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení prevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (2 527,70 €).

Prípustnosť dovolania žalobcu nebola preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. c/ CSP vylúčená; určujúcim bola výška príslušenstva ako takého, nebol dôvod posudzovať prípustnosť dovolania samostatne vo vzťahu ku každému nároku na príslušenstvo.

11. V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal dôvodnosť žalobcom podaného dovolania, t. j. či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. Civilný sporový poriadok v § 428 neustanovuje konkrétny spôsob, akým má byť dovolanie vymedzené, v čom dovolateľ vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania. V tejto súvislosti dovolací súd však zdôrazňuje, že toto vymedzenie z neho musí byť poznateľné, môže byť vyjadrené v ktorejkoľvek jeho časti, a to prípadne i na viacerých miestach, a môže mať akúkoľvek formu, lebo aj pre toto podanie platí zásada, že sa posudzuje podľa jeho obsahu (§ 123 ods. 2, § 124 ods. 1 v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

15. Dovolací súd posudzoval podané dovolanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP). Z obsahu formulácie textu dovolania možno v danom prípade usúdiť, ktorú právne významnú otázku mal dovolateľ na mysli, a to „aké sú dôsledky omeškania poisťovateľa s poskytnutím plnenia podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z., či je možné na toto omeškanie aplikovať ustanovenie § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.“.

16. Pre posúdenie prípustnosti dovolania pre dovolateľom uplatnený dovolací dôvod rozhodujúcim časom bol okamih, kedy bolo podané dovolanie, a teda nastali právne účinky dovolania. Pokiaľ ide o nastolenú právnu otázku, dovolací súd uvádza, že táto v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená nebola.

17. Zákon č. 381/2001 Z.z. upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária"). Z ustanovenia § 1 ods. 2 tohto zákona vyplýva, že ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy.

18. Podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,

b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené

dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

19. Podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

20. Podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (§ 517 ods. 2 OZ).

21. Za podstatu nesprávnosti právnych záverov odvolacieho súdu dovolateľ považuje to, že na posudzovaný prípad nesprávne aplikoval § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. a zároveň dospel k nesprávnemu záveru, že poškodený má nárok na úrok z omeškania iba v prípade uvedenom v tomto ustanovení.

22. Odvolací súd v danom prípade nestotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie o povinnosti poisťovateľa plniť dlh prvého dňa potom, čo ho veriteľ (žalobca) o plnenie požiadal. K uvedenému zaujal právny názor, podľa ktorého povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vzniká až dorúčením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody, a žalovaná by sa do omeškania mohla dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá jej bola uložená právoplatným rozhodnutím, zaplatiť žalobcovi súdom priznanú náhradu škody (bod 25. odôvodnenia).

23. Pre zákon č. 381/2001 Z.z. ako pre špeciálny právny predpis upravujúci určitú oblasť poistenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku platí, že jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Túto prirodzenú právnu zákonitosť zaviedol zákonodarcia v ustanovení § 1 ods. 2. Pravidlo, aby zákon stanovil inak, nemožno chápať doslovne požiadavkou, aby bol Občiansky zákonník aplikovaný na všetky prípady, kedy zákon č. 381/2001 Z.z. výslovne jeho aplikáciu nespochybňuje. Znamená to, že v prípadoch, keď zákon č. 381/2001 Z.z. určuje rozsah práv a povinností odlišne od Občianskeho zákonníka, je namieste vylúčené použitie zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, avšak tam, kde zákon neustanovuje žiadnu odlišnosť od Občianskeho zákonníka, nie je dôvod neaplikovať Občiansky zákonník. K rovnakým záverom dospela aj právna teória (porovnaj PETRULÁK Martin, ŠULÍKOVÁ Martina: Poistné zmluvy, I. vyd. Praha, C.H. Beck, 2012, s. 265, 375).

24. Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. a je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona č. 381/2001 Z.z. Z právnej úpravy možno vyvodiť, že umožňuje úročenie poistného plnenia v tých prípadoch, keď si poisťovateľ nesplní svoju povinnosť uloženú mu v súvislosti so šetrením poistnej udalosti, a tiež keď poškodenému zašle oneskorené vysvetlenie dôvodov, pre ktoré poisťovateľ odmietol poskytnúť poistné plnenie, t. j. povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti. Jej účelom je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Poskytnutie dôkladného vysvetlenia poškodeným osobám v ustanovenej lehote chráni rovnako aj poisťovateľa pred uložením sankcie - úroku z omeškania. Sankcia v podobe úroku z omeškania má však inú povahu, už sa nejedná o nárok poškodenej osoby, ktorý si môže, ale nemusí uplatniť (ako je to obvyklé pri omeškaní v občianskoprávných vzťahoch). Z dikcie tohto ustanovenia je zrejmé, že zákon o poistení zodpovednosti ukladá poisťovateľom automaticky túto sankciu - ako povinnosť, teda bez ohľadu, či si úrok z omeškania poškodený uplatní alebo nie; iba výška úroku z omeškania sa posudzuje podľa občianskoprávných predpisov - OZ a jeho vykonávacieho nariadenia.

25. Zo spisu je zrejmé, že v posudzovanom prípade si žalovaná splnila povinnosti v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. tým, že listom z 18. septembra 2007 (č. l. 475 spisu) poskytla žalobcovi písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť poistné plnenie, ktoré si žalobca od nej nárokoval, a ďalej, že oprávnená výška nárokov žalobcu bola zrejماً až z právoplatného rozhodnutia vo

veci samej.

26. Dovolací súd vzhľadom k vyššie uvedenému dospel k záveru, že žalovaná si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. splnila, nebola preto povinná uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z.

27. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

28. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, keďže jej žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.